

Jubilarno deseto održavanje *Malog festivala čembala*, rijedak je primjer uspješnosti ovakvih događanja u hrvatskim prilikama. Čak i najveći optimisti nisu mogli pretpostaviti, sada već davne 2003., da će se jedan minorni glazbeni festival koji nema političko značenje nekih većih festivala, uspjeti održati do svoje desete obljetnice. Svako malo se u Hrvatskoj pojavi neki novi glazbeni festival koji će svojom originalnošću pružiti nešto nesvakidašnje, ali većini rok trajanja ide u kategoriju „petoljetke“. Pogotovo kada zamislimo da se radi o instrumentu tipa čembalo čije spominjanje u široj javnosti najčešće izaziva asocijacije na čelo i cimbal, ovih deset godina zvuči nevjerojatno.

Tri su glavna faktora uspješnosti *Malog festivala čembala*: entuzijizam čembalista, izvanredna kvaliteta svirke i neiscrpno bogatstvo čembalističkog repertoara. Nesebična ambicija oko promocije čembala ono je što vodi ove predane umjetnike na putu afirmacije ovog instrumenta u Hrvatskoj. Osim obogaćenja kulturnog života u Zagrebu, koncertima u drugim hrvatskim gradovima (Osijek, Petrinja, Varaždin, Sisak, Križevci i dr.) *Festival* dobiva, uz visoko umjetničku, i prosvjetiteljsku dimenziju. 2010. godine je stoga osnovana udruga čembalista *Continuo* kako bi pojedinačna zalaganja dobila organiziranu institucionalnu potporu. Tako je ove godine u suradnji s Muzičkom akademijom u Zagrebu organiziran seminar interpretacije barokne glazbe koji je održala francuska čembalistica Aline Zylberajch. Što se tiče kvalitete svirke, hrvatski čembalisti jedni su od rijetkih izvođača gdje mirne duše možemo izbjeći suviše popularnu sintagmu „hrvatske prilike“. Izborom repertoara i pomnim proučavanjem povijesno obavještene interpretacije, hrvatski čembalisti su dio svjetske scene, a ne njezina *codetta* (repić) čime bi se možda mogli zadovoljiti. Treći faktor - bogatstvo repertoara, ne traži svoje utemeljenje samo u ponovnom otkrivanju nepoznatih djela zaboravljenih majstora, već u prikazima raznorodnih stilova glazbe za čembalo: od improvizacija kasne renesanse, preko osebnog francuskog *clavecinističkog* idioma i umjetnosti njemačke kontrapunktike sve do galantnih djela pretklasike.

Prošla su vremena kada su se baroknom glazbom smatrala djela Bacha, Händela, Vivaldija i nekolicine drugih skladatelja. Popularnost koju rana glazba ima u posljednja dva desetljeća u europskim i svjetskim krugovima brzo je zahvatila hrvatski prostor. Djela baroknog stvaralaštva, zajedno sa visokom renesansom i pretklasicizmom, svojim različitostima pružaju gotovo neiscrpan izvor koncertnog repertoara. Kao i prijašnjih godina na *Festivalu* će biti predstavljena, uz stvaralaštvo odavno prepoznatih majstora kao što su Bach, Corelli ili Mozart, djela manje poznatih skladatelja Pepuscha, Blaveta, Solera, Sweelincka i dr., a *Festival* je proteklih godina svojim djelovanjem potaknuo i suvremene hrvatske skladatelje na stvaralaštvo. Tako je *Festival* pružio priliku za četiri praiizvedbe djela

Emila Cossetta, Tomislava Uhljaka, Sande Majurec i Sanje Drakulić, pri čemu je važno spomenuti da je kompozicija S. Drakulić *Čembalada* napisana upravo za *Festival*, kao i *El dorado* Sande Majurec koju ćemo imati priliku čuti ove godine.

Za povijesno obaviještenu interpretaciju prilično su važni instrumenti na kojim se svira. Na pozornici će se tako naći raskošni, neki čak barokno ekstravagantni instrumenti: replika flamanskog čembala, prema izvorniku J. Ruckersa starijeg (1640.) graditelja Guida Bizzija, vlasništvo Krešimira Hasa, replika prema izvorniku francuskog graditelja F. E. Blancheta, izrađen u njemačkoj tvornici Neupert, vlasništvo Ive Konjevod, replika talijanskih čembala iz 17. st. talijanskog graditelja Guida Bizzija, vlasništvo Sande Majurec, replika talijanskih čembala iz 17. st. talijanskog graditelja Guida Bizzija, vlasništvo Linde Mravunac Fabijanić te replika graditelja H. A. Hassa, izrađen u njemačkoj tvornici Neupert, vlasništvo Muzičke akademije u Zagrebu.

Kao i prijašnjih godina, muziciranje čembalista obogatit će gostovanja ansambala specijaliziranih za izvođenje rane glazbe: perspektivni mladi ansambl *Musica Antiqua* i etablirani *Ars longa vita brevis*.

Početak novog milenija, u vrijeme kada su se hrvatski barokni festivali još uvijek ponosili svojim pompoznom predstavljanjem većinom monumentalnih djela najvećih baroknih majstora, bez obzira na „romantičku“ percepciju 19. stoljeća, javili su se pioniri novih usmjerenja u interpretaciji rane glazbe. Uz osnivanje specijaliziranih ansambala (na čelu s HRBA-om), entuzijazam mladih hrvatskih čembalista glavni je čimbenik tog preokreta. Pokretanjem *Malog festivala čembala* stvorena je prilika da se te ideje prošire i na publiku što se iz perspektive „deset godina kasnije“ uočava kao iznimno uspješan projekt. Cehovski karakter *Festivala* odavno je prešao granice iako nikad nije imao pompozne medijske najave. Jedini vatromet koji možemo doživjeti nije onaj na televizijskoj reklami, nego samo pod prstima hrvatskih čembalista.

Tomislav Bužić